

به نام خدا

شیوه نامه آموزش طراحی سوالات عملکردی و کاربردی (مطالعات اجتماعی پایه نهم) بارویکرد کار تیمی و مشارکتی سال تحصیلی ۹۶-۹۷

مقدمه

ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را متخصصان این امر، فرایند جمع آوری اطلاعات از آموخته های آنان و قضاوت در مورد حدود آن آموخته ها تعریف می کنند. به عبارت دیگر، معلم در فرایند ارزشیابی، اطلاعاتی جمع آوری می کند تا با تفسیر آنها تعیین کند که دانش آموز چه دانشی فراگرفته و چه توانایی هایی کسب کرده است. ارزشیابی یک فرایند است و نه فرآورده و می دانیم هر فرایندی زمانبر است ولی امتحان های مرسوم و سنتی چنین نیستند. چون در روش سنتی ارزشیابی، معمولاً؟ در مورد آنچه دانش آموز از باب محتوا فراگرفته، موفق است، ولی آموزش مهارت ها مورد ارزیابی قرار نمی گیرد. امروزه در بسیاری کشورها، ارزشیابی های مرسوم و سنتی کتبی منسوخ شده و جای خود را به ارزشیابی های بسیار معتبر دیگری داده است که از آن میان می توان به ارزشیابی عملکردی اشاره کرد. ارزشیابی عملکردی تکالیفی است که از دانش آموزان می خواهد تا مسائلی را که در خارج از محدوده کلاسی با اهمیت هستند، حل کند.

ضرورت

با توجه به رویکرد کلی برنامه درسی ملی مبنی بر فطرت گرایی توحیدی و تربیت افرادی مومن و مسئول و توانمند و آگاه در زندگی فردی و اجتماعی پایبند به اخلاق و ارزش های دینی و علاقه مند به ایران و هویت فرهنگی تمدنی و در نهایت پیوند بازندگی واقعی، لازم است معلمان عزیز علاوه بر تطبیق الگو های تدریس با اهداف این درس، با شیوه های جدید ارزشیابی، خصوصاً طراحی سوال عملکردی کاربردی آشنا شوند. فرایند یاد دهی و یادگیری مبتنی بر پرسشگری نقادانه و استدلالی و استفاده از روش های کاوشگری به شیوه مشارکتی از روش های مورد تاکید این درس است. معلمان در زمان ارزشیابی علاوه بر این موارد، الزام ب طراحی آزمون های کاربردی عملکردی دارند تا همراه با سنجش فعالیت های کلاسی در آزمون های پایانی طراحی سوالات رابه سنت و سوی عملکردی و کاربردی هدایت نمایند.

اهداف

- ارتقاء مهارت معلمان در زمینه طراحی سوالات عملکردی و کاربردی پایه نهم.
- ارائه باز خودهای مناسب و اصلاحی به دانش آموزان.
- تربیت افراد مسئول و آگاه به امور زندگی فردی و اجتماعی.
- ایجاد ارتباط موثر مابین معلمان و دانش آموزان در فرایند اجرای ارزشیابی عملکردی.
- ایجاد فرصت های مناسب برای یادگیری عمیق.
- ایجاد فرصت مشارکت گروهی در طراحی سوالات.

کمیته اجرایی

- معاون آموزش متوسطه
- رئیس گروه تکنولوژی و گروه های آموزشی
- رئیس گروه آموزش متوسطه دوره اول
- سرگروه های درسی مربوطه

وظایف کمیته اجرایی

- پیگیری در خصوص ارسال شیوه نامه و دستورالعمل مربوط به آن به مناطق
- برگزاری کارگاه و دوره آموزشی ضمن خدمت آموزشی-توجیهی برای دبیران این رشته.
- ایجاد بستر مناسب جهت حمایت و تشویق همکاران برای شرکت در فراخوان.
- پیگیری و نظارت بر اجرای طرح و ارائه کارهای برتر استان و گزارش به دبیرخانه کشوری مطالعات اجتماعی

برنامه زمان بندی و اجرا

جدول شماره: یک

زمان اجرا	شرح فعالیت
تا پایان آبان ۹۶	اعلام برنامه عملیاتی از طریق سایت دبیر خانه، تهیه شیوه نامه اجرایی و ارسال آن و اطلاع رسانی از طریق سایت و برگزاری کارگاه توجیهی برای سرگروه های استان ها در همایش کشوری
آذر ماه ۹۶	اطلاع رسانی و برگزاری کارگاه در سطح استان ها و مناطق تابعه
اسفند ماه ۹۶	جمع آوری آثار و داوری در سطح استان
فروردین ماه ۹۷	جمع آوری، داوری و ارسال اثر برتر به همراه کلیه آثار دبیران توسط سرگروه های استان ها به دبیر خانه
اردیبهشت ماه ۹۷	داوری آثار رسیده از استان ها در دبیر خانه
خرداد ماه ۹۷	تشویق کارهای منتخب
تیر ماه ۹۷	تهیه بانک مرجع سوالات عملکردی

نحوه اجرا

این برنامه در سه مرحله منطقه ای، استانی و کشوری از میان کارهای برتر و برگزیده و بر اساس سهمیه بندی هر استان برگزار خواهد شد. سرگروه ها محترم پس از برگزاری کارگاه های توجیهی در سطح استان و مناطق با توجه به موارد زیر اثر برتر استان را به همراه سایر آثار در سطح استانی به دبیر خانه ارسال نمایند.

-طراحی سوالات از یکی از درس های مطالعات اجتماعی پایه نهم بر اساس جدول شماره (۲) و سهمیه هر استان صورت گیرد.

-طراحی سوالات می بایست مشارکتی و گروهی (گروه های دو نفره) انجام شود.

-سوالات با قالب فرم شماره (۱) طراحی و از هر نوع آزمون عملکردی یک نمونه و در مجموع از هر درس ۴ نمونه سوال طرح شود.

-مشخصات افراد اثر برتر مانند فرم شماره (۳) تکمیل و ارسال گردد.

-منظور از زمان لازم و نمره در فرم شماره (۱) زمان و نمره پیشنهادی طراح محترم برای هر سوال می باشد.

-در جدول شماره (۳) انواع آزمونهای عملکردی به همراه مثال جهت راهنمایی همکاران قرار داده شده است.

-تهیه تنظیم فرم ارزیابی کیفی برای هر سوال (باتوجه به الگوی پیشنهادی ارائه شده در فرم ۴).

اسامی استان ها به تفکیک دروس پایه نهم جهت طراحی سوالات عملکردی کاربردی

جدول شماره: دو

ردیف	استان	موضوع	ردیف	استان	موضوع
۱	البرز	درس اول	۱۷	اصفهان	درس هفدهم
۲	اردبیل	درس دوم	۱۸	مازندران	درس هجدهم
۳	آذربایجان شرقی	درس سوم	۱۹	گیلان	درس نوزدهم
۴	آذربایجان غربی	درس چهارم	۲۰	گلستان	درس بیستم
۵	ایلام	درس پنجم	۲۱	هرمزگان	درس بیست و یکم
۶	بوشهر	درس ششم	۲۲	یزد	درس بیست و دوم
۷	تهران	درس هفتم	۲۳	کرمان	درس بیست و سوم
۸	سیستان و بلوچستان	درس هشتم	۲۴	کرمانشاه	درس بیست و چهارم
۹	لرستان	درس نهم	۲۵	فارس	درس دهم
۱۰	مرکزی	درس دهم	۲۶	چهارمحال بختیاری	درس پانزدهم
۱۱	قم	درس یازدهم	۲۷	خراسان رضوی	درس چهاردهم
۱۲	قزوین	درس دوازدهم	۲۸	خراسان شمالی	درس پنجم
۱۳	کردستان	درس سیزدهم	۲۹	خراسان جنوبی	درس اول
۱۴	خوزستان	درس چهاردهم	۳۰	زنجان	درس دوازدهم
۱۵	کهگیلویه و بویر احمد	درس پانزدهم	۳۱	سمنان	درس سیزدهم
۱۶	همدان	درس شانزدهم	۳۲	شهرستان های تهران	درس بیست و دوم

(

صدور تقدیر نامه

ورته های برتر (اول تاسوم) استان توسط مدیر کل آموزش و پرورش هر استان تقدیر بعمل آید.

-رتبه های برتر کشوری توسط مدیر کل دفتر آموزش متوسطه دوره اول تشویق خواهند شد.

مخاطبان

همه ی دبیران علوم اجتماعی متوسطه دوره اول و دبیران غیر تخصصی که حداقل ۶ ساعت به صورت موظف به تدریس ان درس اشتغال دارند

انواع آزمون های عملکردی به همراه مثال

جدول شماره:سه

انواع آزمون های عملکردی	توضیح هر سوال	مثال
عملکردی - کتبی	آزمون های کتبی فقط برای سنجیدن دانش افراد است امامی توانیم برای سنجش عملکرد نیز از انواع آزمون های کتبی استفاده کنیم فرق اصلی آزمون های کتبی و عملکردی کتبی در این است که در آزمون های عملکردی کتبی عموماً به کاربرت دانش و مهارت در شرایط شبیه سازی شده یا موقعیت های طبیعی تاکید می شود در صورتی که آزمون های کتبی فقط بر دانش تاکید می شود	رسم نقشه - نوشتن داستان کوتاه - نقشه آب و هوایی - رسم یک نمودار ستونی - ساختن تعدادی نمونه سوال در این مثال ها محصول یادگیری که به صورت کتبی ارائه می شود هم نتیجه دانش فرد است هم نتیجه مهارت او
عملکردی شناسایی	آن چه به آزمون شناسایی شهرت دارد انواع و کاربردهای مختلفی دارد در بعضی مواقع می توان از یادگیرنده خواست تا یک ابزار یادستگاه یا قطعه یا ماده و... را شناسایی کند یا کار آن را توصیف نماید در مواقع دیگری می توان یادگیرنده را با مشکلی مواجه ساخت مانند اتصال در یک دستگاه برقی و از او خواست تا عیب کار را شناسایی نموده و آنرا رفع نماید	مثلاً از دانش آموزان می توان خواست تا نمونه های جانوران مختلف هر زیست بوم را شناسایی کنند - مشخص نمودن رودها و دریاچه ها بر روی یک نقشه
عملکردی شبیه سازی	در این آزمون از فراگیر خواسته می شود تا در یک موقعیت شبیه سازی شده یا خیالی، همان اعمالی را انجام دهند که در موقعیت واقعی انجام می دهند.	مانند کمک به مصدومان سیل و زلزله و حوادث رانندگی - یا آموزش رانندگی قبل از تمرین با اتومبیل واقعی، او را در اتومبیل شبیه سازی شده آزمون می کنند و..
عملکردی نمونه کار	روش نمونه کار نزدیکترین روش سنجش به عملکرد واقعی است. فراگیر در محیط طبیعی سنجش می شود. در این روش از یادگیرنده خواسته می شود تا اعمالی را انجام دهد که معرف عملکرد واقعی مورد سنجش هستند	ساختن ماکت - نوشتن نامه و طریقه پست کردن آن - نوشتن دعوت نامه یی زیبا برای پدر و مادر جهت دعوت به جشنی - دانش آموزی با استفاده از روش خاصی که در کلاس یا روش های آموزش یاد گرفته است، درسی را به گروهی دانش آموز آموزش بدهد.

فرم ارزیابی سوالات عملکردی کاربردی

فرم شماره: دو

شماره تماس -----	پایه -----	استان/منطقه -----	کد پستی -----	نام و نام خانوادگی -----
شاخص ها و ملاک های مورد انتظار				
امتیاز کسب شده				ردیف
۱	۲	۳	۴	۵
				۱
				۲
				۳
				۴
				۵
				۶
				۷
				۸
				۹
				۱۰
				۱۱
				۱۲
				۱۳
				۱۴
				۱۵
				جمع امتیاز
				به عدد:
				به حروف:

نام و نام خانوادگی ارزیاب اول.....سمت.....امضاء

نام و نام خانوادگی ارزیاب دوم.....سمت.....امضاء

فرم مشخصات اثر برتر طراحی سوالات عملکردی

فرم شماره: سه

رتبه	شماره تماس	استان / منطقه	کد پرسنلی	نام و نام خانوادگی

نمونه الگوی ارزیابی کیفی برای هر سوال

فرم شماره ۴

ردیف	انتظارات معلم	خیلی خوب	خوب	قابل قبول	نیاز به تلاش بیشتر
۱	دانش آموز فعالیت را درست انجام داده است				
۲	دانش آموز حقوق دیگران را رعایت می کند.				
۳	تمییز رنگ آمیزی می کند.				
۴	در وقت معین کار را تمام کرده است				
۶	نظر نهایی معلم				

باز خورد نظر معلم.....

نظر والدین.....

دبیرخانه کشوری کیفیت بخشی به فرایند درس مطالعات اجتماعی